

SIGURDARDÓTTIR

YRSA

NEHĽADAJ MA

**RUTINNÁ RAZIA ODHALÍ KRVAVÚ
SKUTOČNOSŤ**

 metafora

metafora

SIGURDARDÓTTIR

YRSA

NEHLADAJ MA

YRSA SIGURDARDÓTTIR

NEHĽADAJ MA

Vydala GRADA Slovakia s.r.o., pod značkou Metafora
Moskovská 29, 811 08 Bratislava 1
www.grada.sk
Tel.: +421 2 556 451 89
ako svoju 411. publikáciu.

Ég læt sem ég softi, vydané vydavateľstvom *Veröld Publishing*, Reykjavík
v roku 2024, preložil do slovenčiny Michal Zidor.
Jazyková redakcia Martina Vannayová
Návrh obálky, grafická úprava a sadzba Zuzana Ondrovičová
Zodpovedný redaktor Tomáš Hájek

Copyright © Yrsa Sigurðardóttir 2024
Vydanie 1., 2026
Počet strán 320
Tlač TBB, a.s.
BN: 150344/01

Published by agreement with Salomonsson Agency

Slovak edition © GRADA Slovakia s.r.o., 2026
Translation © Michal Zidor, 2026

Upozornenie pre čitateľov a používateľov tejto knihy

*Všetky práva vyhradené. Žiadna časť tejto tlačenej či elektronickej knihy
nesmie byť reprodukováaná a šírená v papierovej, elektronickej či inej podobe
bez predchádzajúceho písomného súhlasu vydavateľa.
Neoprávnené použitie tejto knihy bude trestne stíhané.*

*Automatizovaná analýza textov alebo dát v zmysle čl. 4 smernice 2019/790/EU
a používanie tejto knihy na tréningovanie AI sú **bez súhlasu nositeľa práv zakázané.***

ISBN 978-80-8305-302-1 (ePub)
ISBN 978-80-8305-301-4 (pdf)
ISBN 978-80-8305-300-7 (print)

Mimoriadne vrelá vďaka patrí aktivistkám Kristín Taiwo Reynisdóttir, Valger Emanuele Kehinde Reynisdóttir a Johanne Haile Kebede zo skupiny @Antirasistarnir, ktoré mi pri písaní knihy neoceniteľne pomohli.

Ďalej si poďakovanie zaslúži:

Rafn Rafnsson, vedúci výroby v spoločnosti Íslensk æðardúnn ehf., Jóhanna Ríkharðsdóttir, sekretárka základnej školy v Stykkishólme, Hafþór Þorgrímsson, policajný dôstojník zo Stykkishólmu, Sigmar Hjartarson, odborník z Výskumného potravinárskeho ústavu na Vestmanských ostrovoch.

Za všetky chyby v opisoch miest a iné nepresnosti nesie zodpovednosť autorka.

MIESTO, KDE SA ODOHRÁVA PRÍBEH

1. kapitola

• NOC KULTÚRY PRED DEVIATIMI ROKMI •

Do izby sa oknom niesla vôňa kvetov. Gudmar k nemu pristúpil bližšie a zhlboka sa nadýchol nosom. Nebol žiadnym zvláštnym milovníkom vôní, táto mu však pripomínala, že je stále ešte leto, hoci sa už blíži jeseň. To bolo príjemné pomyslenie. Aj keď Gudmar vlastne nebol ani veľkým milovníkom leta. Počasie ho veľmi nezaujímalo. Keď bolo zlé, jednoducho zostal doma. A keď bolo pekne, išiel von. Nič zložité. Z babieho leta nemal radosť kvôli slnku ani kvôli grilovaniu a už vôbec nie kvôli práci na záhrade. Tešil sa z neho preto, že Begga, jeho žena, mala čoskoro rodiť. Napokon budú štyria, ako o tom snívali už od chvíle, keď sa im pred deviatimi rokmi narodila dcéra Kría. Begga mala blízky vzťah so svojou sestrou a Gudmar so svojím bratom, takže si nedokázali predstaviť, že by Kría vyrástla ako jedináčik.

Gudmar to pred Beggou nechcel priznať, najviac sa však tešil na to, že už nebude tehotná. Z dieťaťa mal, samozrejme, radosť, no nedokázal si k nemu naplno vytvoriť vzťah, kým ho nemohol vziať do náručia. S Kríou to bolo rovnaké. Keď Begga hovorila o nena-rodenom dieťatku, snažil sa usmievať v tých správnych chvíľach,

nedarilo sa mu však prežívať jej nadšenie. Jednoducho to nešlo. Begga sa počas oboch tehotenstiev s bruškom rozprávala a hladkala ho, akoby to už bolo bábätko. Keď sa Gudmara pýtala, či to nechce tiež skúsiť, našiel si zakaždým nejakú výhovorku, prečo musí ísť robiť niečo iné. Pripadalo mu to veľmi trápne a bál sa, že sa prezradí.

No keď si Kríu prvýkrát vzal do náručia, všetko do seba okamžite zapadlo. Dúfal, že to tak bude aj tentoraz, manželkino tehotenstvo sa však od toho prvého natoľko líšilo, že si nemohol byť istý. Pred deviatimi rokmi boli mladí a pevne verili, že ich život bude večne ružový. On vtedy práve doštudoval softvérové inžinierstvo a Begga učiteľstvo pre základné školy. Tešila sa, že začne učiť, a on mal v úmysle založiť si vlastnú firmu. Jeho podnikateľský nápad sa týkal toho, ako využiť blockchain na sledovanie drahých priemyselných výrobkov a náhradných dielov od miesta výroby až k doručeniu zákazníkovi. Všetko vyzeralo sľubne. Budúcnosť bola ich a všetky dvere mali otvorené.

Teraz ich však trápili finančné problémy aj stres a niekedy mali pocit, že ich nečaká nič iné než temnota. Startup, ktorý Gudmar založil s bratom na základe svojho nápadu, sa ocitol na pokraji krachu, a nedarilo sa im získať ďalší akciový kapitál. Begga sa počas tehotenstva necítila dobre, najskôr stále vracala a potom ju začali trápiť bolesti chrbta, uvoľnené väzy a vysoký tlak. Pracovala teda len na polovičný úväzok a príjmy domácnosti sa znížili, práve keď sa to najmenej hodilo. Keď si pred šiestimi rokmi kúpili byt, boli plní optimizmu, a tak si vzali príliš vysokú hypotéku, ktorej splácanie teraz výrazne pocítovali. Kontokorent na účte už takmer vyčerpali a vyzeralo to, že budú musieť byt predať, aby úplne nezbankrotovali. Spoločenstvo vlastníkov navyše schválilo návrh na rekonštrukciu domu, renováciu múrov, strechy i záhrady, čo znamenalo ďalšie

náklady. V dome boli tri byty, takže Gudmar s Beggou mali pri rozhodovaní len tretinový hlas a ich námietky nemohli nič zmeniť. A akoby to nestačilo, vodárne rozkopali polovicu ulice kvôli výmene potrubia. Keď to bolo konečne hotové a obyvatelia si vydýchli, mestský úrad rozhodol, že sa začne vraciať v pouličných lampách.

K finančným problémom a neustálemu hluku na ulici ešte pribudli starosti s Begginou matkou, ktorá nedávno dostala infarkt a musela ísť do nemocnice. Onedlho potom ochorela aj Kría. Nepodarilo sa určiť, čo jej je, no kedysi veselé dievča zrazu stratilo chuť do jedla a bolo sklúčené a ustarané ako jej rodičia. Begga tvrdila, že to zapríčinili ich starosti a že pred dcérou musia predstierať, že sa nič nedeje. Usilovne sa teda snažili pôsobiť pokojne a zdalo sa, že to zabralo. Kría bola opäť sama sebou. Gudmar mohol bez preháňania povedať, že počas manželkinho druhého tehotenstva bolo všetko hore nohami. Najväčší rozdiel oproti tomu predchádzajúce-
mu však nespočíval v okolnostiach, ale v tom, aké problémy mali s počatím. Kría nebola plánovaná a prišla na svet skôr, než si vôbec stihli uvedomiť, čo ich čaká. Po jej narodení sa museli všetko učiť za pochodu. Tentoraz pôrodu predchádzalo dlhé úsilie, takže času na premýšľanie mali snáď až príliš veľa. Za deväť rokov si toho človek zvládne premyslieť a uvážiť naozaj dosť.

Najskôr to štyri roky skúšali len tak a žiadne rady nevyhľadávali. Nerobili si s tým starosti a verili, že dieťa jednoducho príde, keď príde. Ďalšie dva roky hľadali rady na internete, no stále bez výsledku. Nepomohlo im prestať piť kávu, jesť večer aj ráno zeleninu, denne užívať celé kvantum vitamínov, chodiť na nekonečné prechádzky ani robiť dychové cvičenia, ktoré ich mali zbaviť stresu. Keď sa začali riadiť ovulačným kalendárom, ktorý si používateľky internetu nemohli vynachváliť a Begga si ho nainštalovala do telefónu, Gudmarovi sa milovanie skoro sprotivilo. Begga zakaždým

len nehybne ležala na improvizovanej rampe z vankúšov a podušiek, ktorými si podkladala boky, bedrá a stehná. To malo údajne zaistiť, že sa spermie dostanú až do najhlbších kútov maternice. Gudmar však nikde nenašiel žiaden návod, ako sa má cez všetky tie vankúše k manželke vôbec dostať. Mal dojem, že sa snáď bude musieť zavesiť zo stropu a spustiť sa nad Beggu na povrazoch ako nejaký roztúžený akrobat.

Všetko to snaženie však bola prechádzka ružovou záhradou v porovnaní s hormonálnou liečbou, ktorú musela Begga podstúpiť, keď konečne vyhľadali odbornú pomoc. Ukázalo sa, že Gudmar má tak málo spermií, že sa počatie prvej dcéry javilo takmer ako zázrak. Lekár im odporučil umelé oplodnenie, aby jedna zo vzácných spermií mohla v skúmavke oplodniť vajíčko, ktoré potom bude umiestnené do maternice. Pred odberom vajíčok musela Begga podstúpiť hormonálnu terapiu a potom ešte ďalšiu, aby sa vajíčko v maternici uhniezdilo. Obaja boli pripravení na to, že celý proces bude nejaký čas trvať a pravdepodobne ho budú musieť niekoľkokrát zopakovať, kým sa uhniezdenie podarí. A mali pravdu, Begga otehotnela až na štvrtý pokus.

U Beggy sa prejavili skoro všetky nežiaduce účinky, ktoré uvádzal príbalový leták k hormonálnym injekciám. Gudmar si dokonca začal klásť otázku, či to má zmysel. Nemohli by sa uspokojiť len s jedným dieťaťom? Nestačí im Kría? Stoja všetky tie komplikácie a hormonálne zásahy za to? Vedel, že časom si na to určite odpovie áno. Nebude trvať dlho, kým sa pri pohľade späť bude čudovať, ako mohol vôbec niekedy pochybovať. Nepríjemné spomienky predsa dokáže zahnať aj menej významná udalosť ako narodenie bábätka.

Gudmar opäť nasal vôňu, tentoraz ešte viac zhlboka. Usmial sa. Už čoskoro sa bude môcť prestať vyhýbať pohľadom na Beggino výrazné brucho zo strachu, že v ňom zase uvidí pohyb. Nehanbil

sa priznať, že je príliš citlivý. Pomyslenie na to, že v tele jeho ženy rastie nový človek, mu pripadalo neznesiteľné, a tak sa väčšinou snažil na to nemyslieť. No vždy, keď sa bruško začalo pohybovať, si vybavil tú scénu z prvého dielu filmu *Votrelec*. Dával to za vinu tomu, že počatie prebehlo príliš vedecky a umelo. Prinajmenšom si nepamätal, že by naňho šli mrákoty, keď Begga čakala Kríu.

Už čoskoro to budú mať za sebou. Gudmar chcel hneď nastúpiť na rodičovskú dovolenku a starosti s podnikom odsunúť nabok. Prenechať ich Egilovi, svojmu bratovi. Potreboval si doma oddýchnuť, starať sa o bábätko, prebaľovať ho a rozmaznávať Beggu. Pri tej predstave sa mu hneď uľavilo a opäť sa zhlboka nadýchol nosom. Vôňu leta už nepocítil. Bola taká jemná, že ju čuch dokázal vnímať len chvíľku. Teraz ho vystriedal sluch.

Za oknom znel tichý šelest. Hluk návštevníkov a hudobnej produkcie na dnešnej Noci kultúry utíchol, koncerty aj ohňostroje už skončili. Namiesto hlasného búchania pyrotechniky sa ozývalo len jemné šumenie vetra vo vetvách stromov, štekание psov, štartujúce auto a nahrávka jednej populárnej piesne. Gudmar tú melódiu poznal viac než dobre. Bola to Kríina obľúbená pesnička a pred niekoľkými mesiacmi u nich doma vyhrávala takmer neustále. Gudmar dokonca takmer porušil jedno z mnohých Begginých pravidiel a požičal dcére slúchadlá, nakoniec si to však rozmyslel. Nechcel dievčatko žiadať, aby pred mamičkou zamlčalo, že ho nechal kaziť si sluch, ako sa Begga obávala. A tak musel pieseň znášať. Teraz mal radosť, že ju počuje, pretože to považoval za jednu zo známk toho, že sa Kríi vracia jej niekdajšia dobrá nálada.

Hudba vychádzala z nového záhradného domčeka, vyrobeného na zákazku, ktorý sa spoločenstvo vlastníkov rozhodlo zaobstarať v rámci úprav záhrady. Gudmar z toho nebol ani trochu nadšený, pretože sa mu náklady zdali príliš vysoké, a navyše domček podľa

jeho názoru vyzeral príliš rozložitý. Mali sa do neho ukladať rôzne pomôcky na údržbu záhrady, napríklad kosačka či lopaty, ale aj kvetináče a na zimu aj záhradný nábytok. Ďalej sa počítalo s dvoma bicyklami na každý byt, takže domček nebol práve najmenší. Zvonku však vôbec nevyzeral ako kôlna, skôr ako prerastená perníková chalúpka. V najbližších dňoch ho plánovali natrieť na ružovo-bielo a Gudmar tušil, že sa tým jeho vzhľad veľmi nezlepší.

Domček bol zatiaľ prázdny, pretože ho ešte bolo treba zvnútra aj zvonku vymaľovať. Kría už od začiatku jeho budovania žiadala, aby tam smela prespať. S Beggou jej to najskôr zakázali, nakoniec si však dali povedať, keďže predpoveď počasia na víkend vyzerala dobre a nehrozilo, že Kríi bude chladno. Chceli si to odbiť a pripadalo im lepšie, keď sa dcéra tej svojej posadnutosti záhradným domčekom zbaví čo najskôr, aby tam neskôr nespala s hlavou opretou o benzínovú kosačku.

Begga pristúpila ku Gudmarovi a zahľadela sa von. Jednu ruku si oprela o bok a druhú o bedrá. „Ešte je hore?“

„Vyzera to tak. Počúva hudbu.“ Cez okno domčeka bolo vidieť, ako sa vnútri pohybuje svetlo baterky. Pieseň doznela a pes v susedstve stíchol. Auto, ktoré predtým malo problémy so štartovaním, buď už odtiahlo, alebo to vodič vzdal. Zdalo sa, že sa utíšil aj vietor.

„Zavolaj jej a prikáž, nech ide spať. Už bude polnoc.“ Gudmar vytiahol telefón a zvolil číslo. Podľa neho by dcéra mohla zostať ešte chvíľu hore, rozhodol sa však neodporovať. Begga bola v poslednom čase poriadne precitlivená, zle spala, neustále ju páčila bránica a boľel chrbát. Prepekala do plaču z tých najmenších dôvodov, či už to bola nevydarená torta, príliš tesné topánky, rozbitý pohár, strie na bruchu, škrabnutie na aute, matkina choroba, alebo to, že sa susedom stratila mačka. Pokiaľ z niečoho nemala ohromnú radosť, bola z toho smutná. Nič medzi tým neexistovalo. On by sa však na

jej mieste určite správal rovnako. Muselo byť veľmi náročné mať neustále opuchnuté nohy a čakať, kým sa narodí dieťa, ktoré je pre priechod von príliš veľké.

Beggine starosti o stratenú mačku im však takmer pokazili večer. Bola z toho nervózna a zjavne neverila, že sa zviera ešte niekedy vráti. Po okolí sa hovorilo, že v poslednom čase zmizlo už viac mačiek. A väčšina ľudí sa domnievala, že vinníkom je ich sused z prízemia. Gudmar s Beggou ho však poznali len v dobrom a podobným klebetám neprikladali žiadnu váhu. Sused sa síce sťažoval, že nemôže nechať v izbe otvorené okno, aby mu tam nejaká mačka neskočila, no určite by žiadnu nezabil. Každému by po nejakom čase začalo prekážať, že mu domov chodia nepozvané mačacie návštevy a značkujú byt svojím pachom. Aj Gudmar by sa určite hneval. S mačkami nechcel mať nič spoločné, pretože s nimi súvisela jedna jeho spomienka, na ktorú by najradšej zabudol.

Kríi v ten večer neuniklo, ako veľmi si Begga berie zmiznutie mačky k srdcu, a čím viac pribúdalo maminých slz, tým smutnejšia bola z osudu zvieratka aj ona. Nakoniec musel Gudmar Beggou zaraziť a pripomenúť jej, že sa rozhodli tváriť sa pred dcérou veselo. Potom sa už Begga ovládla. Gudmar tušil, že ju mrzelo, že dcéra sa musela prizerať jej záchvatu plaču, a to bol dôvod, prečo jej nakoniec dovolila prespať v záhradnom domčeku. Za iných okolností by určite bola proti.

Za oknom domčeka sa objavila studená modrá žiara displeja. Vzápätí zase zhasla, keď Kría zdvihla telefón.

„Zhasni baterku a choď spať, Kría. Je veľmi neskoro.“

„Ja už spím.“

„Nie, nespíš. Pozerám sa z okna a vidím svetlo. A okrem toho so mnou práve hovoríš. Choď spať, inak si tam po teba dôjdem. A možno rovno nechám domček zbúrať.“ To posledné, samozrejme,

neprípado do úvahy, no Kría bola ešte veľmi malá na to, aby dokázala prekuknúť také drobné klamstvá.

„No tak dobre.“

„Spýtaj sa, či jej nie je chladno,“ ozvala sa Begga.

„Nie je ti chladno?“

„Nie, je mi teplo.“

„A nechýba ti matrac?“ Gudmar vytiahol z pivnice starý nafukovací matrac a napumpoval doň vzduch, mal však určité pochybnosti o tom, v akom je stave.

„Nie, oci. Všetko je v pohode. Sľubujem, že už pôjdem spať. Nechod sem po mňa.“

„A nemám ti prísť popriať dobrú noc?“

Chvíľu trvalo, kým Kría odpovedala. Potom sa objavila za oknom a zamávala na nich. „Stačí, keď mi na dobrú noc zamávaš.“

Gudmar Kríu poslúchol a Begga jej poslala bozk, ktorý dcéra opätovala. „Dobrá noc. Uvidíme sa ráno. Vstanem skoro a dám si raňajky tu vonku.“

Kría ešte raz zamávala a zložila skôr, než Gudmar stihol čokoľvek dodať. To však neprekážalo, pretože sa už chystal len zopakovať, nech zhasne a ide spať. A to nebolo potrebné. Ďalej sa s Beggou bez slova dívali z okna a baterka vzápätí zhasla.

„Nemám tam pre istotu zbehnúť?“ Gudmar si všimol, ako unavene jeho žena vyzerá. Oči sa jej leskli a pod nimi sa rysovali kruhy.

„Určite je v bezpečí?“ Begga sa k nemu otočila. Unavený výraz vystriedali obavy. „Nebola hlúposť jej to dovoliť? Nemôže tam začať horieť?“

Gudmar zavrtil hlavou. „V žiadnom prípade. Je tam rovnako v bezpečí ako vo vlastnej izbe. V domčeku nie je elektrina ani zápalky alebo zapaľovač. Keby chcela zapáliť oheň, musela by to zvládnuť

s pomocou dvoch drievok. A to by sa jej určite nepodarilo, nevie to skoro nikto.“

Pozrel manželke do očí a mal dojem, že sa jej pod viečkami už zase lesknú slzy. Tušil, že pokiaľ ju nedokáže upokojiť, vypukne ďalší záchvat plaču. Privinul ju k sebe, pevne ju objal a v duchu si držal palce, aby bábätko práve nezačalo kopať. „Vôbec nič jej nehrozí. Nemôže sa nič stať.“

„Určite?“

„Na sto percent. Alebo pokojne aj na dvesto percent.“ Zdalo sa, že to zabralo a Begga sa upokojila. Aspoň čiastočne.

Keď si o hodinu neskôr šli ľahnúť, Gudmar ešte raz vyhlíadal z okna. Len tak pre istotu. Keby bola Kría ešte hore, zašiel by tam a priviedol ju domov, no nebolo to potrebné. V domčeku bola tma a ticho.

2. kapitola

• 1. DECEMBER •

Teraz, keď už byt nebol prázdny, vyzeral väčší. Bol zariadený stroho a väčšina drobností zatiaľ ostala v škatuliach a taškách. Nábytok stál na svojich miestach, bolo ho však málo. Pocit prázdnoty ešte zväčšovali biele, nápadne holé steny. Výsledok pripomínal skôr čakáreň než premyslený minimalizmus. Na dotvorenie dojmu chýbalo už len pár starých časopisov na stolíku a pacienti namrzení dlhým čakaním.

Novému domovu chýbala akákoľvek prívetivosť a duša. A nezdalo sa, že sa to čoskoro zmení, pretože Gréta nemala žiadne obrazy, ktoré by si mohla zavesiť na stenu, ani peniaze na nový a krajší nábytok. Pracovala ako účtovníčka, čo nebolo veľmi dobre platené zamestnanie. Hoci nájomné bolo nízke a dostávala príspevok na bývanie a prídavky na dve deti, mala problém vystačiť s peniazmi.

Všetko zdraželo a vlastne to bolo drahé vždy. Kým však Gréta žila s partnerom, nijako zvlášť to nevnímala. Nepočítala každý nákup, jej príjem bol totiž v rámci rodinného rozpočtu skoro len niečo ako vreckové. Stjáni, jej bývalý, viedol vlastnú investičnú spoločnosť. Rodinu živil on a finančne rozhodne netrpeľ. S tým bol teraz koniec. Prvýkrát po pätnástich rokoch stála Gréta na vlastných

nohách. V minulosti sa nikdy nenamáhalo vytvoriť si finančnú rezervu a za celé tie roky jej ani nenapadlo čokoľvek namietnuť, keď Stjány nechal dom aj všetok ostatný majetok napísať len na seba. Účty platil on, hradil takmer všetky výdavky a ich láska bola večná.

Tak si to aspoň myslela. Teraz však Stjániho láska vyprchala.

Nikdy jej nebolo podozrivé ani to, že počas celého ich vzťahu vôbec nehovorili o uzavretí manželstva alebo formálneho partnerstva. Rozchod preto prebehol rýchlo a Gréta si ani nestihla úplne uviesť, čo sa deje. Preto sa nemohla ani veľmi brániť. Zhruba za desať dní od chvíle, keď jej oznámil koniec, už stála so svojim skromným majetkom na ulici. Ani za dva mesiace sa z toho nedokázala celkom spamätať. Po práci väčšinou ležala a plakala na gauči u rodičov, kam sa uchýlila.

Teraz sa už situácia začínala zlepšovať, za čo vďačila svojmu bratovi, ktorý ju prebral k životu. Prišiel za ňou k rodičom a prinútil ju vstať a prestať fňukať. Má predsa dve deti, ktoré zmenu nenesú o nič lepšie než ona. Ak chce, aby zostali v jej starostlivosti, musí sa vzchopiť. Nebyť jeho, určite by ešte ležala v slzách na pohovke v rodičovskom dome.

Brat ju tiež prinútil, aby si spolu sadli a prebrali jej finančnú situáciu. Potom kontaktoval sprostredkovateľa prenájmov a pripravil Grétu na to, že sa bude musieť presťahovať do veľmi malého bytu niekde na predmestí – a zvlášť zdôraznil slová „veľmi malého“. Napriek jeho pesimistickej predpovedi však nakoniec našli pekný byt v štvrti Vesturbæ, kde bolo nájomné skutočne výhodné. Vlastne bolo také nízke, že cenám bývania v danej oblasti vôbec nezodpovedalo. Byt bol navyše v rovnakej štvrti ako Stjániho dom, takže deti nemuseli zmeniť školu, čo bolo rovnako dôležité ako cena. Gréte sa to zdalo dosť podozrivé a očakávala plesnivú dieru s pascami na myši v každom rohu. Prehliadka bytu ju však príjemne prekvapila.

Zdal sa jej síce trochu malý, tomu sa však nemohla diviť, keď bola zvyknutá na priestrannú vilu. Možno bola nakoniec vlastne výhodná, že má tak málo nábytku, pretože byt vďaka tomu vyzeral väčší.

Hoci bola Gréta bez peňazí, nemusela si v banke vziať pôžičku na nábytok. O to sa tiež postaral jej brat. Zavolať Stjánímu a pekne od plúc mu to vytmavil. Výsledkom bolo, že jej Stjány dovolil prísť a odniesť si to, čo neoznačil žltou nálepkou. Keď na druhý deň prišla, vyzeralo to v dome ako na Veľkú noc. Svetložlté nálepky zdobili takmer všetko. Niektoré miestnosti boli zamknuté a na dverách mali rovnakú nálepku s nápisom „odtiaľ nebrať nič“. Zrejme sa už Stjánímu nálepky minuli alebo bol lenivý označovať viac vecí, ktoré sa nedali niekam zamknúť. Gréta si nakoniec mohla odniesť len staré panvice, hrnce a ďalšie drobnosti. Našla však aj predplatenú kartu s odkazom: „peniaze na posteľ a na to, čo je potrebné pre deti“.

Stájni mal vo zvyku kupovať len to najluxusnejšie a najdrahšie a suma na karte tomu zodpovedala. Keď Gréta nakúpila v IKEA, vystačili jej peniaze na všetko, čo potrebovala. Musela nábytok sama zostaviť, no nemuseli s deťmi v kuchyni ani v izbe sedieť na zemi.

Pri pohľade na nevybalené škatule si Gréta odovzdane povzdychla. Deti už stíchli, a keď sa započúvala, mala pocit, že rovnaké ticho vládne aj v oboch susedných bytoch. Zatiaľ nič nenasvedčovalo tomu, že by v dome s tromi bytmi býval niekto neporiadny, neznesiteľne protivný alebo mimoriadne hlučný. Jej podozrenie, že v dome bude niekto robiť problémy, sa našťastie nepotvrdilo. Možno bolo nájomné také nízke jednoducho len preto, že majiteľ bol dobrý človek. Aj takí ľudia ešte existujú.

Keď sa na nájomné pýtala realitného makléra, ktorý jej byt ukazoval, trochu sa vykrúcal. Uisťoval ju, že byt nemá žiadne chyby a nízke nájomné je spôsobené tým, že sa majitelia dočasne odsťahovali na vidiek. Netrpia žiadnou finančnou núdzou, ale nechcú, aby

byť počas ich neprítomnosti zostal prázdny. Hľadajú spoľahlivých, poriadkumilovných a sympatických nájomníkov, nepotrebujú na tom zbohatnúť. Gréta má skrátka šťastie, že sa byt uvoľnil práve teraz, keď ho potrebuje. Starší manželia, ktorí ho obývali niekoľko rokov, sa náhle rozhodli presťahovať sa do Španielska, kde je nájomné ešte výhodnejšie.

Maklér však príbeh odriekaval príliš mechanicky, než aby znel presvedčivo. A rovnako divne pôsobil, keď sa ho spýtala na záhradný domček. Gréta mala silný dojem, že sa muž usilovne snaží odvieť reč k niečomu inému. Napadlo jej, že si domček možno prenajímajú zahraniční sezónni robotníci, hoci zjavne nie je určený na bývanie. To sa predsa stáva.

Záhradný domček vyzeral ako prerastený domček pre bábiky. Okraj strechy lemovali ozdobné lišty a za oknami stáli črepníky, v ktorých však bola už len stará hlina. Steny zrejme boli pôvodne vymalované na ružovo-bielo, ale nutne potrebovali údržbu. Miestami sa farba lúpala a presvitalo sivé drevo. Keď Gréta podpísala nájomnú zmluvu, zišla do záhrady a nazrela oknom dovnútra. Predtým tam nešla, pretože sa obávala, že má ohľadom zahraničných robotníkov pravdu. Nemohla si dovoliť prísť o priaznivú ponuku bývania, a tak bolo lepšie vopred nič nevedieť, aj keby šlo o niečo nezákonné. Ukázalo sa však, že si robila zbytočné starosti. Vnútri bol taký neporiadok, že sa jej zdalo nepredstaviteľné, že by tam niekto mohol bývať. Váľalo sa tam staré náradie, kvetináče, kosačka a ďalšie pomôcky na prácu v záhrade a údržbu domu. Žiadne lôžka ani iné známky toho, že by tam niekto býval.

Hoci sa Gréta presvedčila, že sa v domčeku nič podivné nedeje, sadal na ňu ťaživý pocit zakaždým, keď ho zazrela z okna. Vrtalo jej v hlave, prečo ho obyvatelia domu neudržia, aby nepôsobil až tak desivo. Pôvodne mal asi vyzerať prívetivo, lenže k tomu mala táto

rozpadajúca sa barabizňa podobne ďaleko ako narodeninová torta pokrytá plesňou.

Dom mal tri poschodia a v každom bol jeden byt. Jednotlivých majiteľov by určite nestálo tak veľa peňazí, keby sa zložili a nechali domček vymalovať, vymeniť popraskané okenné tabuľky a odstrániť porast zo strechy a odkvapov. Teraz jej pripomínal rozprávku o Jankovi a Marienke, ktorú mala v detstve rada, hoci musela uznať, že také úvahy sú smiešne. Ako dieťa sa stále bála, že ju postretne rovnaký osud ako Marienku a uväzní ju čarodejnica, ktorá ju bude chcieť zjesť. Zrejme sa s tým ešte úplne nevyrovnala, pretože detské obavy majú hlboké korene, aj keď sú bezvýznamné.

Ak ten pocit nezmizne, bude si musieť zaobstarať závesy. Inak ich nepotrebuje, býva na poschodí a do izby nie je zo záhrady vidieť. To by človek musel vyliezť na strom.

Ticho prerušil hlas Konniho, jej deväťročného syna:

„Mami, kto je Kría?“

Gréta sa otočila a mala radosť, keď si všimla, že sa syn napodiv netvári nijako skleslo. Zmenu v ich živote niesol ťažko. Stjáni bol v mnohých ohľadoch svojský a nedal sa považovať za nijako zvlášť láskyplného partnera, musela však uznať, že na deti bol dobrý. Hoci Konni nič také nepovedal, Gréta tušila, že by radšej býval pri otcovi, namiesto toho, aby s ním trávil len každý druhý víkend. Dúfala, že ho to už až tak netrápilo, rozhodne na ňom teraz žiadne známky smútku ani žiaľu nespozorovala. Z očí mu žiarila zvedavosť, čelo mal pokrčené a hlavu naklonenú trochu nabok, ako to robieval, keď premýšľal. Usmiala sa naňho. „Aká Kría?“

Konni pokrčil plecami. „To práve neviem.“ Ukázal za seba. „Mám to napísané na stene v izbe. A pri tom sú čísla.“

Gréta s ním odišla do izby, aby sa pozrela, o čom hovorí. Prešli okolo zatvorených dverí jeho sestry, ktorá práve prechádzala

najvyšším stupňom puberty. Mala čerstvých štrnásť a sťahovanie jej výkyvy nálad rozhodne neutlmilo. Dievča sa s tým však muselo zmieriť, nič iné mu nezostávalo.

Konni ukázal na nápis na stene za dverami svojej izby. Gréta si ho pri prehliadke bytu nevšimla, pretože bol vidieť, len keď za sebou človek zavrel. Na stene boli s pravidelnými rozstupmi nakreslené čiarky a pri nich pripísané čísla. Gréte bez dlhého premýšľania došlo, o čo ide. Čiarky značili výšku dievčatka menom Kría. Podľa všetkého v byte žila od troch do deviatich rokov. Gréta bola presvedčená, že opakujúci sa dátum je deň jej narodenín – meranie prebiehalo raz za rok, zakaždým v rovnaký deň. Podľa dátumu posledného záznamu sa rodina odsťahovala pred deviatimi rokmi, alebo s meraním prestala. Okrem toho bolo zjavné, že pri maľovaní izby si remeselníci dali pozor, aby značky neodstránili. Biela stena bola na tom mieste zažltnutá.

Gréta to Konnimu vysvetlila, a on sa spýtal, prečo takú stenu nemá aj on. Nenapadla jej žiadna lepšia odpoveď, iba že na to s jeho otcom jednoducho nepomysleli. Zatiaľ čo mu to hovorila, jej myšlienky sa stočili inam. Niečo ju trápilo, no nedokázala to pomenovať.

Potom zmeravela. Zrazu jej to došlo.

Meno Kría nie je bežné. Na záhrade je búda. Posledný rok na stene zhruba zodpovedá starým správam, na ktoré si spomenula. Gréta siahla do vrečka pre telefón a jednoduché hľadanie na internete jej obavy potvrdilo. Dom stál na ulici, o ktorej sa vtedy písalo v novinách. Číslo domu tam síce nenašla, náhle jej však bolo všetko jasné.

Nasťahovali sa do bytu, kde predtým žilo dievčatko Kría, o ktorom sa vtedy písalo, pretože ju postrelol taký smutný osud. Nájomné nie je také nízke preto, že majiteľ je dobrý človek. A ten ťaživý pocit zo záhradného domčeka nie je náhoda. Rozhodne nie.